

elliottwave.pl

iRek o falach Elliotta

Część 2: Narzędzia prognozowania

CZ.2
wydanie 2

poprawione
i uzupełnione

Copyright © Ireneusz Szumiło, Wrocław 2026

elliottwave.pl

© 2026 Ireneusz Szumiło

Wszelkie prawa zastrzeżone

Niniejsza książka cyfrowa, zarówno w całości jak i w części, nie może być używana lub powielana w jakiegokolwiek formie ani w jakikolwiek sposób bez pisemnej zgody wydawcy i/lub właściciela praw autorskich.

Projekt książki, zdjęcia, wydanie i dystrybucja – Activus.

Wykresy sporządzono przy pomocy platformy analitycznej TradingView.

Wydanie drugie poprawione i uzupełnione, Wrocław 2026

ISBN 978-83-964182-5-8

9 788396 418258

Spis treści

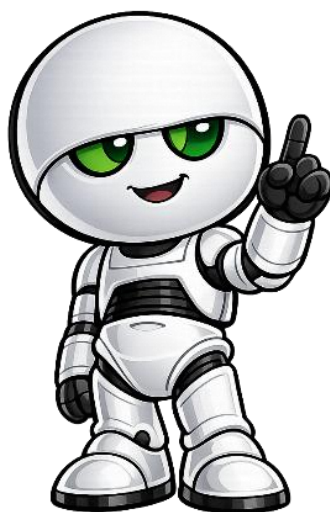
0.	Jak korzystać z serii „iRek o falach Elliotta”	7
0.1	Dlaczego powstała seria „iRek o falach Elliotta”	7
0.2	Jedna ścieżka przez 4 Części serii	8
0.3	Jak pracować z Częścią 2	9
0.4	Czego nauczysz się w Części 2	10
0.5	Dlaczego Część 3 jest naturalnym kolejnym krokiem	11
1.	Fibonacci w analizie fal Elliotta	13
1.1	Ciąg i współczynniki Fibonacciego	13
1.2	Po co używać Fibonacciego w analizie fal Elliotta?	15
1.3	Podstawowe techniki użycia współczynników Fibonacciego	15
1.4	Zniesienia Fibonacciego	16
1.5	Relacje Fibonacciego pomiędzy falami	18
1.6	Wielokrotności Fibonacciego	22
1.7	Fibonacci w korektach	24
1.8	Klastry Fibonacciego	26
1.9	Podziały Fibonacciego	27
1.10	Zasady praktycznego użycia Fibonacciego	29
1.11	Podsumowanie	30
2.	Prognozowanie na podstawie proporcji fal	31
2.1	Prognozowanie poziomów cenowych na podstawie proporcji fal – statystyki Swannell’a	31
2.1.1	Głębokość korekty na podstawie wcześniejszego trendu	32
2.1.2	Zasięg ruchu na podstawie relacji fal tego samego typu	33
2.1.3	Zasięg trendu na podstawie wcześniejszej korekty	36
2.1.4	Podsumowanie	37
2.2	Prognozowanie poziomów cenowych, dla wybranych rynków – statystyki L. Iriarte i J. Marshall	38
2.2.1	Badanie wybranych rynków	38
2.2.2	Podsumowanie	41
3.	Naprzemiennosc	42
3.1	Naprzemiennosc w Impulsach i Diagonalnych	42
3.2	Naprzemiennosc w Korektach	46
3.3	Podsumowanie	51

4.	Kanały Elliotta jako narzędzie analizy fal Elliotta	52
4.1	Konstruowanie kanałów Elliotta w Impulsach	52
4.2	Konstruowanie kanałów Elliotta w Korektach	59
4.3	Podsumowanie	62
5.	Kanały Kennedy'ego jako narzędzie analizy fal Elliotta	63
5.1	Typy kanałów Kennedy'ego	63
5.2	Kanały Kennedy'ego: konstrukcja, zastosowanie, przykłady na wykresach.....	68
5.2.1	Kanał Bazowy	68
5.2.2	Kanał Przyspieszenia.....	70
5.2.3	Kanał Korekcyjny (Spowolnienia).....	72
5.2.4	Kanał Zakończenia.....	74
5.2.5	Pozostałe kanały Korekcyjne (Spowolnienia)	76
5.3	Podsumowanie	86
6.	Wskaźnik RSI w analizie fal Elliotta.....	87
6.1	Co to jest wskaźnik RSI	87
6.2	RSI (14) jako ustawienie klasyczne	88
6.3	Dlaczego w analizie fal Elliotta używam RSI (8)	89
6.4	RSI (8) w praktyce oznaczania fal	90
6.4.1	Dobór interwału czasowego	90
6.4.2	Synchronizacja fali 2 i fali 4 na rynku wzrostowym	91
6.4.3	Schodzenie na niższe stopnie fal	93
6.4.4	Ekstremum ceny a ekstremum RSI	96
6.4.5	Linie wsparcia i oporu RSI oraz dywergencje.....	97
6.4.6	Przykład dla impulsu spadkowego.....	98
6.4.7	RSI(8) w strukturach bardziej złożonych	99
6.5	Podsumowanie RSI w analizie fal Elliotta.....	102
7.	Wskaźnik MACD w analizie fal Elliotta.....	103
7.1	Co to jest wskaźnik MACD.....	104
7.2	Dwa ustawienia MACD używane w analizie fal Elliotta	106
7.3	MACD 5/34/5 w praktyce analizy fal Elliotta	107
7.3.1	Identyfikacja szczytu fali 3	108
7.3.2	Określenie końca fali 4	112
7.3.3	Poszukiwanie końca fali 5 i całego impulsu.....	117

7.4	MACD 12/26/9 jako klasyczne wsparcie analizy falowej	119
7.4.1	Potwierdzanie oznaczenia fal impulsowych.....	120
7.4.2	Potwierdzanie oznaczenia fal korekcyjnych	126
7.4.3	Potwierdzanie Trójkątów za pomocą MACD	128
7.5	Podsumowanie MACD w analizie fal Elliotta	130
8.	Narzędzia pomocnicze	131
8.1	Linie trendu jako narzędzie potwierdzenia zmiany trendu.....	133
8.1.1	Czym jest linia trendu i kiedy ma znaczenie	133
8.1.2	Różne sposoby rysowania linii trendu	135
8.1.3	Linie równoległe jako metoda rozpoznania zmian trendu	142
8.1.4	Linie trendu w kontekście fal Elliotta	146
8.2	Dywergencje jako zapowiedź zmiany lub kontynuacji trendu ...	147
8.2.1	Co to jest dywergencja	147
8.2.2	Dywergencja Regularna.....	150
8.2.3	Dywergencja Ukryta	153
8.2.4	Dywergencja Rozszerzona	155
8.2.5	Dywergencja Podwójna	158
8.2.6	Rola dywergencji w teorii fal Elliotta.....	160
8.3	Świece i Formacje Świecowe w analizie fal Elliotta	165
8.3.1	Wykorzystanie świec do potwierdzania fal Elliotta	166
8.3.2	Co to jest świeca i formacja świecowa.....	168
8.3.3	Świece i formacje świecowe – schemat, budowa, opis....	170
8.3.4	Świece i formacje świecowe w falach Elliotta – przykłady	188
9.	Tabele i Statystyki.....	192
9.1	Statystyki R. Swannell’a (badania z końca lat 90. XX w)	192
9.2	Statystyki L. Iriarte i J. Marshall (badania z 2024 r)	198
10.	Tabele relacji Fibonacciego dla struktur falowych	209
10.1	Relacje Fibonacciego w Impulsach	209
10.2	Relacje Fibonacciego w Diagonalnych	214
10.3	Relacje Fibonacciego w Zygzakach	215
10.4	Relacje Fibonacciego w Płaskich.....	216
10.5	Relacje Fibonacciego w Trójkątach	219
10.6	Relacje Fibonacciego w Kombinacjach (Korektach Złożonych) ..	221

11. Co dalej po Części 2 serii	223
12. Spis Rysunków	229
13. Spis Wykresów	232
14. Spis Tabel	239
15. Bibliografia.....	242
16. Słowniczek pojęć	247

*Cześć. Jestem Eliot i jestem
Twoim przewodnikiem w
serii „iRek o falach Elliotta”*

0. Jak korzystać z serii „iRek o falach Elliotta”

0.1 Dlaczego powstała seria „iRek o falach Elliotta”

Teoria fal Elliotta jest jednocześnie bardzo prosta w idei i bardzo wymagająca w praktyce. Prosta, bo opiera się na założeniu, że rynek porusza się w powtarzalnych strukturach wynikających z psychologii tłumu. Wymagająca, bo na realnym wykresie rzadko widzimy idealne schematy z podręcznika. Widzimy świece, luki, cienie, szum, fałszywe wybicia, zmienność i kilka możliwych interpretacji jednocześnie.

Dlatego seria „iRek o falach Elliotta” została zaprojektowana jako jedna spójna ścieżka nauki — od teorii, przez prognozowanie, aż po trading.

Nie chodzi w niej o to, żeby nauczyć się kilku nazw formacji i próbować dopasowywać je do każdego wykresu. Chodzi o coś bardziej praktycznego: żeby umieć samodzielnie rozpoznać strukturę rynku, ocenić jej prawdopodobny rozwój, wyznaczyć ważne poziomy cenowe, a dopiero potem przejść do decyzji tradingowej.

W Części 1 zbudowaliśmy fundament: poznaliśmy podstawowe struktury falowe, stopnie fal, zasady oznaczania oraz metodę RSF, która pomaga uczyć oko rozpoznawania struktur bez chaosu realnego wykresu. Część 2 jest kolejnym etapem tej samej drogi. Tutaj zaczynamy mierzyć, porównywać i prognozować.

Innymi słowy: po Części 1 powinieneś wiedzieć, **co rynek może budować**. W Części 2 uczysz się oceniać, **dokąd ten układ może dojść** i jakie narzędzia pomagają odróżnić scenariusz bardziej prawdopodobny od mniej prawdopodobnego.

0.2 Jedna ścieżka przez 4 Części serii

Seria składa się z czterech książek, które prowadzą od podstaw teorii do praktycznego wykorzystania fal Elliotta na rynku.

Część 1: Teoria i ćwiczenia

To etap nauki języka fal. Poznajesz podstawowe struktury: impuls, diagonalną, zygzak, korektę płaską, trójkąt i korekty złożone. Uczysz się oznaczać fale, rozumieć stopnie, kontrolować hierarchię oraz korzystać z Ramek Struktur Falowych jako narzędzia treningowego.

Część 2: Narzędzia prognozowania

To etap przejścia od samego rozpoznawania struktur do ich pomiaru i oceny. Uczysz się korzystać z Fibonacciego, statystyk, naprzemienności, kanałów, RSI, MACD, dywergencji, linii trendu oraz świec. Wszystkie te narzędzia służą jednemu celowi: lepiej prognozować rozwój fal i wyznaczać strefy, w których rynek może zakończyć dany ruch.

Część 3: System tradingowy

Tutaj analiza falowa zaczyna pracować jako proces decyzyjny. Uczysz się, jak z analizy przejść do transakcji: gdzie szukać wejścia, gdzie ustawić stop loss, jak wyznaczać targety, jak prowadzić pozycję i jak budować plan tradingowy.

Część 4: BTC Case Study

To etap praktycznego zastosowania. Na przykładach realnych transakcji i realnych decyzji rynkowych zobaczysz, jak teoria, narzędzia prognozowania i system tradingowy działają pod presją zmienności, czasu, ryzyka i emocji.

Część 1 uczy rozpoznawać strukturę.

Część 2 uczy mierzyć ją i prognozować.

Część 3 uczy rozgrywać ją tradingowo.

Część 4 pokazuje praktykę na realnym rynku.

0.3 Jak pracować z Częścią 2

Ta książka nie jest katalogiem narzędzi analizy technicznej. Nie chodzi o to, żeby poznać Fibonacciego, RSI, MACD, kanały czy formacje świecowe jako osobne „sztuczki” do wykresu. Wszystkie narzędzia omawiane w tej części mają sens tylko wtedy, gdy są podporządkowane analizie falowej.

Najważniejsza zasada pracy z Częścią 2 brzmi:

najpierw struktura falowa, potem narzędzie.

Fibonacci nie zastępuje oznaczania fal. Kanał nie mówi sam z siebie, jaką strukturę buduje rynek. Dywergencja nie oznacza automatycznie końca trendu. Świeca odwrócenia nie jest sygnałem transakcyjnym bez kontekstu. Dopiero połączenie tych narzędzi ze strukturą falową daje praktyczną wartość.

Dlatego pracując z tą książką, warto przyjąć prostą kolejność:

1. Najpierw zadaj pytanie: **jaką strukturę prawdopodobnie buduje rynek?** Czy widzisz impuls, diagonalną, korektę ABC, trójkąt, czy może korektę złożoną?
2. Następnie określ miejsce tej struktury w cyklu. Czy analizujesz falę 2, falę 4, falę 3, falę C, końcówkę fali 5, czy może falę B w korekcie?
3. Dopiero potem użyj narzędzi prognozowania. Fibonacci, kanały, statystyki, naprzemiennosc, wskaźniki i świece mają pomóc sprawdzić, czy dany scenariusz jest logiczny.
4. Na końcu szukaj stref, a nie pojedynczych punktów. Rynek rzadko respektuje poziomy co do jednego ticka. Dużo ważniejsze są obszary, w których nakłada się kilka niezależnych argumentów.

W praktyce Część 2 najlepiej czytać z wykresem obok. Nie chodzi o bierne zapamiętywanie poziomów 0,618, 1,618 czy 2,618, lecz o zrozumienie, kiedy i dlaczego dane narzędzie może pomóc w analizie.

0.4 Czego nauczysz się w Części 2

Po przerobieniu Części 2 powinieneś umieć lepiej prognozować rozwój struktur falowych na realnym wykresie.

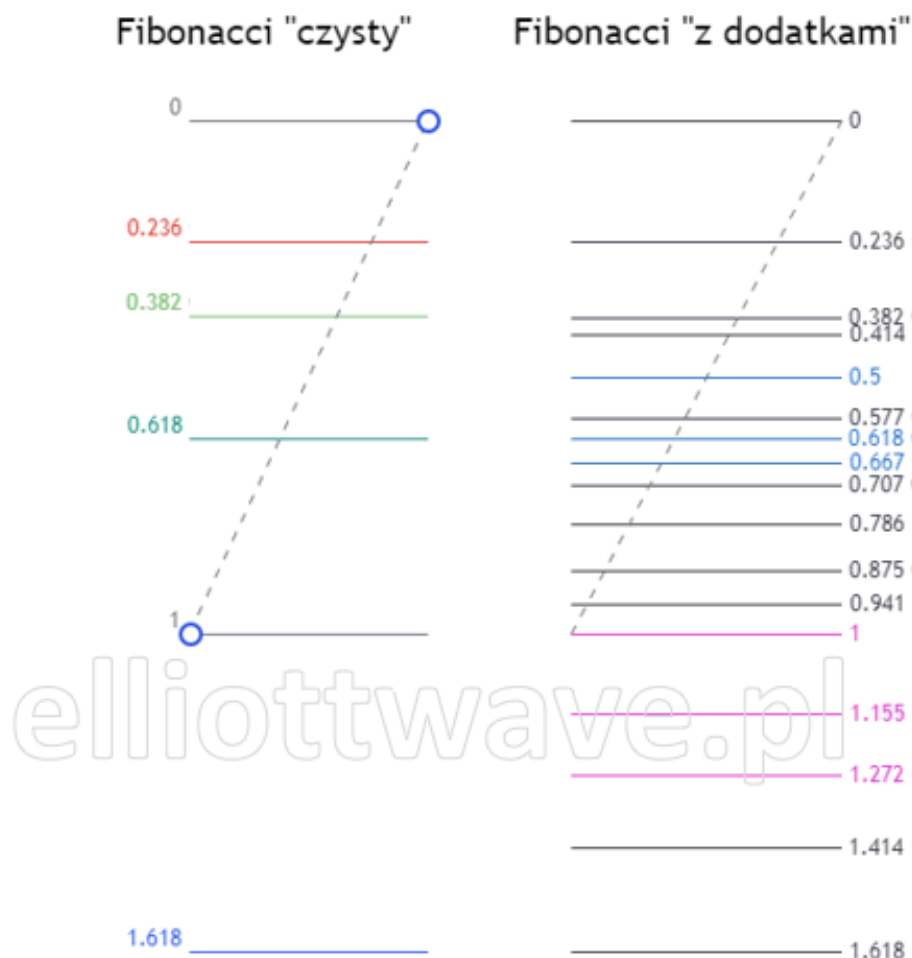
W szczególności nauczysz się:

- wykorzystywać współczynniki Fibonacciego do oceny głębokości korekt i zasięgów fal,
- rozumieć różnicę między zniesieniem, relacją, wielokrotnością, klastrem i podziałem Fibonacciego,
- wyznaczać strefy cenowe, w których może dojść do zakończenia fali,
- korzystać ze statystyk falowych jako praktycznego uzupełnienia klasycznych poziomów Fibonacciego,
- rozpoznawać naprzemienność między falami i wykorzystywać ją do zawężania scenariuszy,
- budować i interpretować kanały Elliotta oraz kanały Kennedy'ego,
- używać RSI i MACD nie jako samodzielnych systemów, ale jako narzędzi wspierających oznaczanie fal,
- rozumieć rolę dywergencji w końcowych fazach ruchu,
- wykorzystywać linie trendu oraz świece jako narzędzia potwierdzające zmianę zachowania ceny,
- łączyć kilka narzędzi w jedną spójną strefę prawdopodobieństwa.

Najważniejsza umiejętność, którą powinieneś wynieść z tej części, to nie znajomość pojedynczego narzędzia, lecz zdolność łączenia argumentów.

Dobra analiza falowa rzadko opiera się na jednym sygnale. Zwykle jest wynikiem kilku elementów, które zaczynają wskazywać ten sam obszar: struktura falowa, proporcje Fibonacciego, kanał, dywergencja, reakcja ceny i kontekst wyższego interwału.

Fibonacciego. Z praktycznego punktu widzenia nie jest to problem. Najważniejsze jest bowiem nie to, czy dany współczynnik jest „czysty” matematycznie, lecz czy okazuje się użyteczny w analizie rynku.

Rysunek 1.1 - Współczynniki Fibonacciego na platformach analitycznych

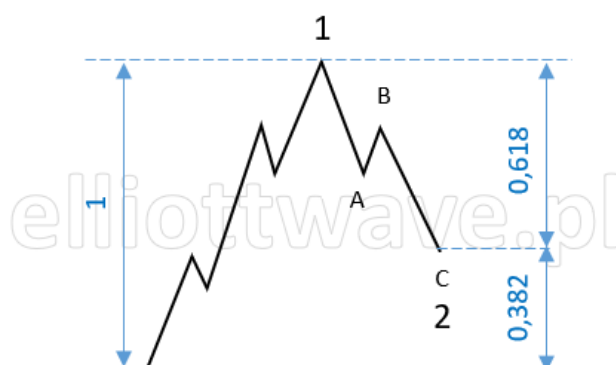
W analizie fal Elliotta współczynniki te są szczególnie przydatne, ponieważ pozwalają mierzyć:

- głębokość korekt,
- relacje długości pomiędzy falami,
- zasięgi fal impulsowych i korekcyjnych,
- strefy cenowe, w których może dojść do zakończenia ruchu.

Innymi słowy: analiza fal Elliotta odpowiada na pytanie, **jaką strukturę buduje rynek**, a Fibonacci pomagają ocenić, **jak głęboko lub jak daleko może rozwinąć się dana fala**.

1.4 Zniesienia Fibonacciego

Zniesienia Fibonacciego służą do określania, jak głęboko fala korekcyjna może cofnąć wcześniejszy ruch cenowy. Jest to jedno z najprostszych i jednocześnie najczęściej stosowanych narzędzi. W klasycznym impulsie fala 2 bardzo często znosi falę 1 w okolicie poziomu 0,618. Oznacza to, że po pierwszym ruchu zgodnym z trendem rynek nierzadko wykonuje dość głęboką korektę, zanim rozpocznie silniejszy ruch w fali 3.

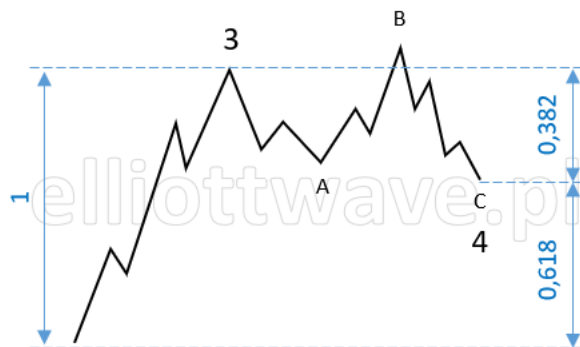
Rysunek 1.2 – Model zniesienia 61,8%, częstego w fali drugiej.

Wykres 1.1 – XAUUSD 1g. Przykład zniesienia, w którym fala Mikro ② zniosła falę Mikro ① o 61,8%.

Najczęściej spotykany poziom nie oznacza jednak poziomu obowiązkowego. W praktyce każdy rynek ma swoją specyfikę. Na niektórych walorach typowe zniesienie fali 2 może być głębsze, na przykład w okolicy 0,786. Dlatego współczynniki Fibonacciego należy traktować jako wskazówki praktyczne, a nie jako mechaniczne prawa.

W przypadku fali 4 sytuacja wygląda zwykle inaczej. Fala 4 najczęściej znosi falę 3 znacznie płycej, bardzo często do poziomu 0,382. Taka proporcja dobrze współgra z typowym charakterem impulsu: po dynamicznej fali trzeciej rynek przechodzi zwykle w umiarkowaną korektę, po czym buduje jeszcze ostatni odcinek ruchu, czyli falę 5.

Rysunek 1.3 - Model zniesienia 38,2%, częstego w fali czwartej.

Wykres 1.2 - XAUUSD 1g. Przykład zniesienia, w którym fala Mikro ④ zniosła falę Mikro ③ o 38,2%.

Wykres 1.7 - XAUUSD 1g. Klaster Fibonacciego jako obszar cenowy, w którym zbiegają się trzy różne poziomy wyznaczone na podstawie rozmaitych technik Fibonacciego.

W praktyce to właśnie klaster jest jednym z najbardziej wiarygodnych miejsc do szukania zakończenia fali, ponieważ łączy kilka niezależnych argumentów analitycznych w jedną wspólną strefę cenową.

1.9 Podziały Fibonacciego

Mniej popularną, ale interesującą techniką są podziały Fibonacciego, nazywane czasem złotym podziałem. Polegają one na takim podziale całego ruchu cenowego, aby zachować proporcje 0,618 do 0,382.

W analizie fal Elliotta metoda ta może być szczególnie pomocna przy identyfikacji zakończenia fali 4 w impulsie pięciofalowym. Zdarza się bowiem, że punkt końcowy fali 4 dzieli cały impuls w proporcji zbliżonej do złotej proporcji. Może to stanowić dodatkową wskazówkę, że rynek przygotowuje jeszcze falę 5 i zbliża się do końca całej struktury.

1.10 Zasady praktycznego użycia Fibonacciego

Choć współczynniki Fibonacciego są bardzo użyteczne, należy pamiętać, że nie działają mechanicznie. Ich wartość zależy od tego, czy są stosowane w odpowiednim kontekście strukturalnym.

W praktyce warto kierować się kilkoma zasadami.

Po pierwsze, **najpierw struktura, potem pomiar**. Fibonacci ma sens dopiero wtedy, gdy mamy wstępnie rozpoznany układ falowy.

Po drugie, **poziomy Fibonacciego należy traktować raczej jako strefy niż jako pojedyncze punkty**. Rynek rzadko zatrzymuje się co do jednego ticka dokładnie na danym poziomie.

Po trzecie, **każdy rynek ma swoją specyfikę**. To, co na jednym walorze najczęściej działa jako 0,618, na innym może częściej przyjmować postać 0,786 lub 0,5. Dlatego zawsze warto obserwować praktykę konkretnego rynku.

Po czwarte, **pojedynczy poziom nie jest jeszcze sygnałem transakcyjnym**. Samo dojście ceny do zniesienia albo relacji Fibonacciego nie oznacza automatycznie, że rynek musi się odwrócić. Potrzebny jest kontekst strukturalny, a najlepiej także dodatkowe potwierdzenie.

Po piąte, **najsilniejsze zastosowanie Fibonacciego polega na łączeniu kilku technik jednocześnie**. Im więcej niezależnych pomiarów prowadzi do jednej strefy, tym większe znaczenie ma taki obszar.

1.11 Podsumowanie

Współczynniki Fibonacciego są jednym z najważniejszych narzędzi wspierających praktyczne stosowanie teorii fal Elliotta. Sama struktura falowa pokazuje, **co** prawdopodobnie buduje rynek, natomiast Fibonacci pomaga ocenić, **jak głęboko** może sięgnąć korekta i **jak daleko** może rozwinąć się kolejna fala.

Najczęściej wykorzystywane techniki to zniesienia, relacje długości fal, wielokrotności, klastry cenowe oraz podziały Fibonacciego. Każda z nich pełni inną funkcję. Zniesienia pomagają szukać końca korekt, relacje długości fal pozwalają prognozować zasięg impulsów i korekt, a wielokrotności są szczególnie przydatne w silnych, wydłużonych ruchach. Podziały Fibonacciego mogą stanowić dodatkową wskazówkę w wybranych układach, zwłaszcza przy ocenie miejsca zakończenia fali czwartej.

Największe znaczenie praktyczne mają jednak klastry Fibonacciego. Pojedynczy poziom, na przykład 0,618 albo 1,618, jest tylko wskazówką. Jeżeli jednak kilka niezależnych pomiarów wskazuje ten sam obszar cenowy, powstaje strefa o podwyższonym znaczeniu analitycznym. To właśnie w takich miejscach warto szczególnie uważnie obserwować zachowanie ceny i weryfikować, czy rynek rzeczywiście kończy daną falę.

Ważne jest, aby nie stosować Fibonacciego mechanicznie. Najpierw należy rozpoznać strukturę falową, a dopiero potem wykonywać pomiary. Poziomy Fibonacciego powinny być traktowane jako strefy prawdopodobieństwa, nie jako dokładne punkty zwrotne. Trzeba też pamiętać, że każdy rynek ma własną specyfikę, dlatego typowe proporcje mogą różnić się między instrumentami.

Fibonacci nie zastępuje analizy falowej, lecz ją porządkuje i doprecyzowuje. Pomaga ocenić, czy oznaczenie fal jest logiczne, czy proporcje między falami są wiarygodne i gdzie może znajdować się obszar, w którym rynek powinien wykonać ważną reakcję.

2.2 Prognozowanie poziomów cenowych, dla wybranych rynków – statystyki L. Iriarte i J. Marshall

2.2.1 Badanie wybranych rynków

Ciekawe badania dotyczące praktycznego zastosowania fal Elliotta przeprowadził zespół L. Iriarte i J. Marshall w 2024 roku na 8 wybranych rynkach. W badaniu uwzględniono:

- **2 x Indeksy:** DJIA oraz S&P 500,
- **2 x Towary:** Złoto oraz Ropa,
- **2 x Waluty:** Euro i Jen,
- **2 x Kryptowaluty:** Bitcoin oraz Ethereum.

Skala tego badania była mniejsza niż projekt Richarda Swannell'a, jednak wyniki są niezwykle interesujące. Z jednej strony potwierdzają one działanie fal Elliotta na badanych rynkach, z drugiej – ukazują, że każdy rynek ma swoją specyfikę, która może różnić się od ogólnie przyjmowanych teoretycznych wartości.

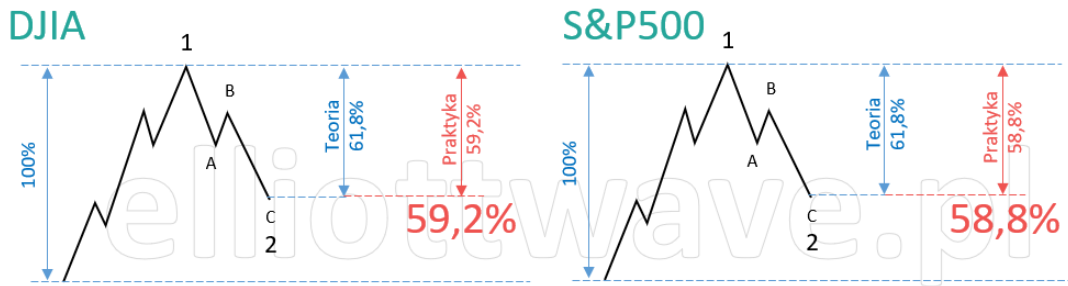
Analizy fal cyklu Elliotta oraz relacji między falami przeprowadzono dla następujących rynków i okresów:

1. **DJIA:** od 1963 do października 2023, czyli 60 lat.
2. **S&P 500:** od 1966 do czerwca 2023, czyli 57 lat.
3. **Ropa WTI (spot):** od 1989 do maja 2023, czyli 34 lata.
4. **Złoto (spot):** od 1970 do maja 2023, czyli 53 lata.
5. **EUR/USD:** od 1985 do czerwca 2023, czyli 38 lat.
6. **USD/JPY:** od 1982 do października 2023, czyli 41 lat.
7. **Bitcoin BTC/USD:** od 2010 do kwietnia 2023, czyli 13 lat.
8. **Ethereum ETH/USD:** od 2015 do września 2023, czyli 8 lat.
9. Łącznie 8 wymienionych rynków.

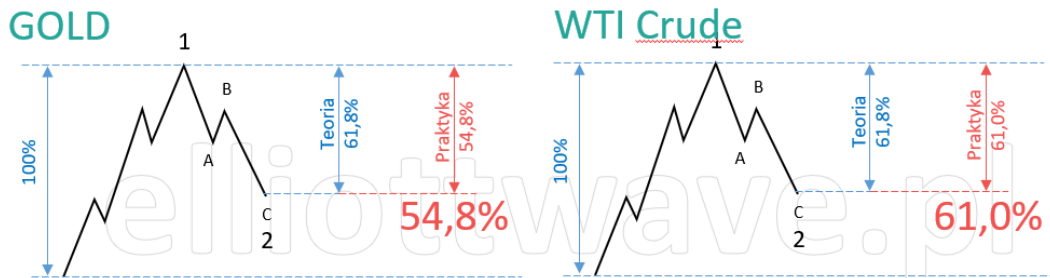
W tym rozdziale podano przykłady wybranych statystyk, dotyczących:

- relacji fali 2 do fali 1 (głębokość korekty), oraz
- relacji fali 3 do fali 1 (długość impulsu).

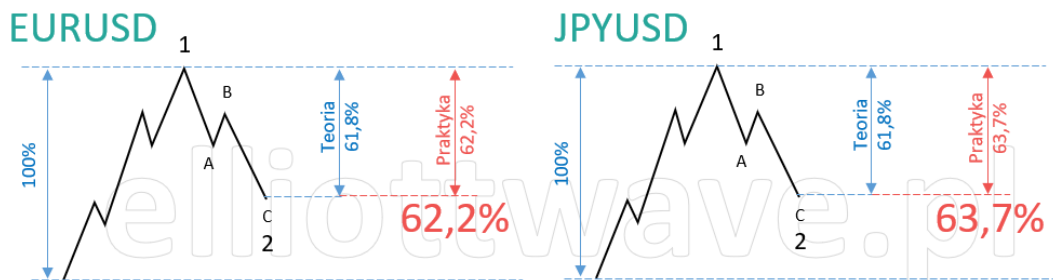
Pozostałe, ciekawsze wyniki badań (L. Iriarte i J. Marshall) zostały przedstawione w odpowiednich Tabelach w rozdziale „Tabele i statystyki” na końcu książki.

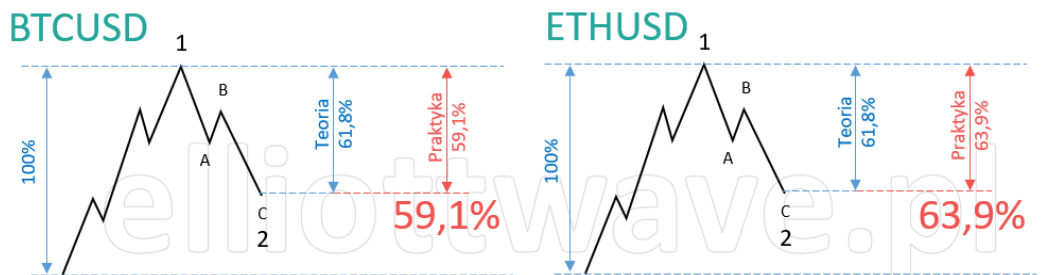
Rysunek 2.5 – Głębokość korekty w fali 2 dla rynków: DJIA i S&P500.

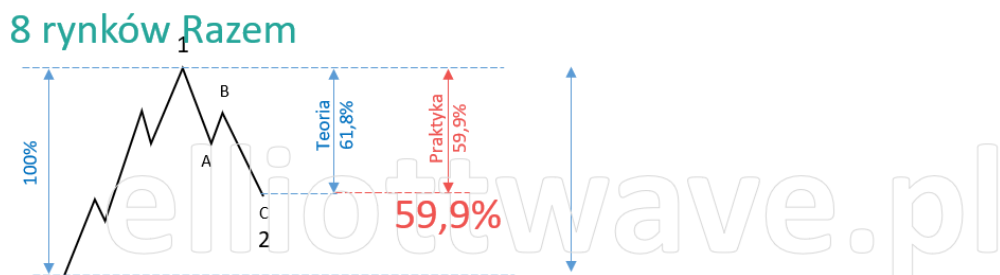
Rysunek 2.6 – Głębokość korekty w fali 2 dla rynków: Gold i WTI Crude.

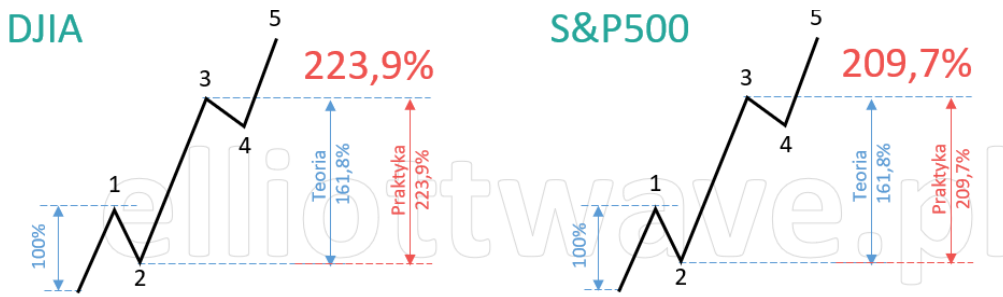
Rysunek 2.7 – Głębokość korekty w fali 2 dla rynków: EURUSD i JPYUSD.

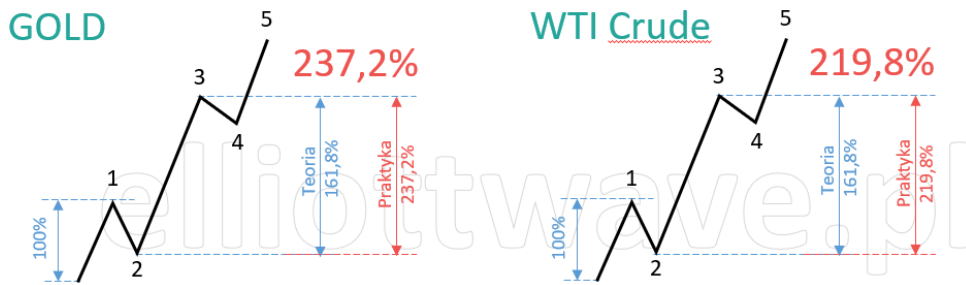
Rysunek 2.8 – Głębokość korekty w fali 2 dla rynków: BTCUSD i ETHUSD.

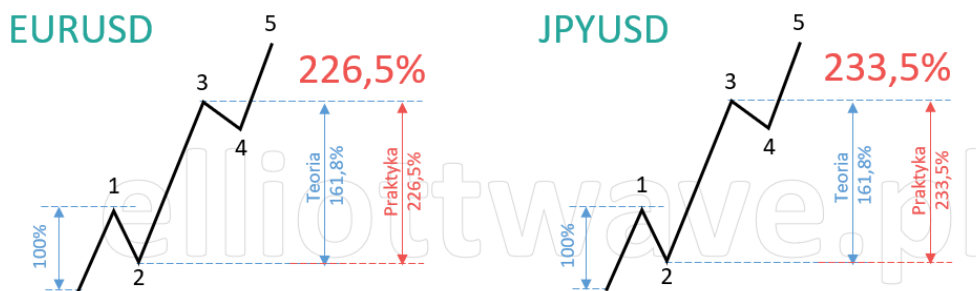
Rysunek 2.9 – Głębokość korekty w fali 2 dla 8 rynków Razem.

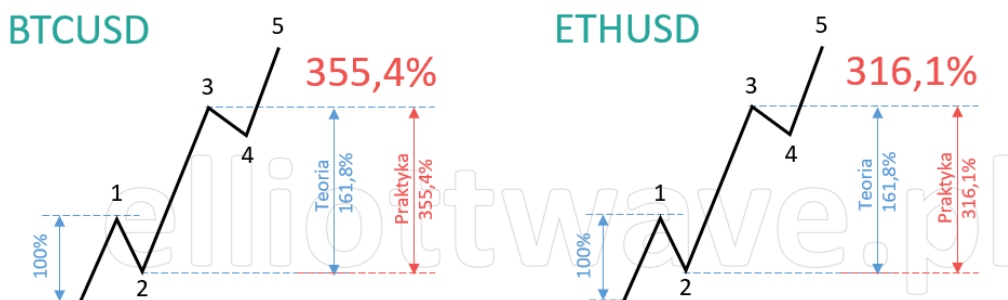
Rysunek 2.10 – Relacja długości fali 3 do fali 1 dla rynków: DJIA i S&P500.

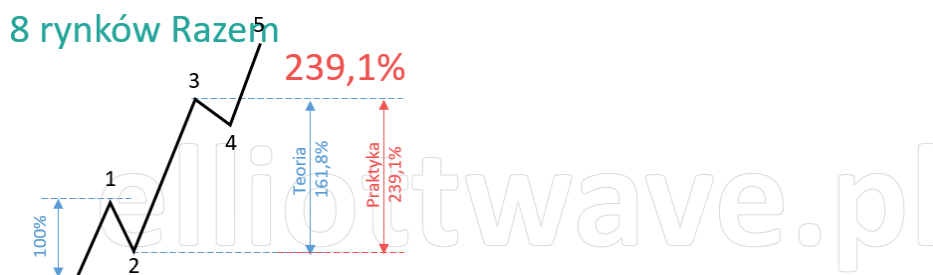
Rysunek 2.11 – Relacja długości fali 3 do fali 1 dla rynków: Gold i WTI Crude.

Rysunek 2.12 – Relacja długości fali 3 do fali 1 dla rynków: EURUSD i JPYUSD.

Rysunek 2.13 – Relacja długości fali 3 do fali 1 dla rynków: BTCUSD i ETHUSD.

Rysunek 2.14 – Relacja długości fali 3 do fali 1 dla 8 rynków Razem.

2.2.2 Podsumowanie

Badania L. Iriarte i J. Marshalla są interesującym uzupełnieniem klasycznego podejścia do prognozowania poziomów cenowych w teorii fal Elliotta. Autorzy przeanalizowali osiem różnych rynków: indeksy giełdowe, towary, waluty oraz kryptowaluty. Dzięki temu można było porównać, czy relacje między falami mają charakter uniwersalny, czy też zależą od specyfiki danego rynku.

Najważniejszy wniosek z tych badań jest taki, że klasyczne poziomy Fibonacciego pozostają użytecznym punktem odniesienia, ale nie powinny być traktowane jako sztywne wartości. W praktyce rynkowej fale nie zawsze kończą się dokładnie na poziomach 61,8%, 100% czy 161,8%. Częściej tworzą określone strefy prawdopodobieństwa, które należy interpretować w kontekście struktury falowej, zmienności rynku i zachowania ceny.

Szczególnie dobrze widać to na przykładzie fali 2 i fali 3. Klasyczne założenie mówi, że fala 2 często znosi około 61,8% fali 1, a fala 3 osiąga około 161,8% długości fali 1. Wyniki badań pokazują jednak, że rzeczywiste relacje mogą różnić się między rynkami. Szczególnie kryptowaluty wykazują większą zmienność i silniejsze wydłużenia fal impulsowych niż bardziej dojrzałe rynki, takie jak indeksy czy waluty.

Z praktycznego punktu widzenia oznacza to, że inwestor nie powinien opierać prognozy na jednym poziomie Fibonacciego. Lepszym podejściem jest wyznaczanie stref cenowych, w których nakładają się: struktura falowa, proporcje Fibonacciego, dane statystyczne oraz reakcja ceny.

Statystyki Iriarte i Marshalla nie zastępują teorii fal Elliotta, lecz ją doprecyzowują. Pokazują, że analiza falowa staje się bardziej użyteczna wtedy, gdy łączy reguły strukturalne z prawdopodobieństwem i charakterystyką konkretnego rynku.

Przykład 1

Naprzemienność w Impulsie z wydłużeniem w fali trzeciej.

Wykres 3.1 - EURUSD 1T. Przykład alternacji w Impulsie z wydłuż. w fali ③.

Możemy tu zaobserwować wydłużenie fali Pośredniej (3) w fali Główniej ③ co można uznać za naprzemienność w stosunku do niewydłużonych fal napędzających (1) i (5). Dalej zauważmy, że fale korekcyjne (2) i (4) różnią się nie tylko pod względem głębokości zniesienia w stosunku do poprzedzających je fal, ale także złożoności korekt. Fala (2) to korekta głęboka o zniesieniu 78,6% w stosunku do fali (1) i jest to typ korekty Płaskiej Nieregularnej. Fala (4) to korekta raczej rozciągnięta horyzontalnie, o zniesieniu 19% w stosunku do poprzedzającej fali (3) i jest to typ korekty - Trójką. Dodatkowo fala B w fali (2) lub inaczej „B of (2)”, przekroczyła szczyt fali (1), tworząc nowe ekstremum, którego nie obserwujemy w fali (4). Teraz przyglądnijmy się samej fali Pośredniej (3). Wewnątrz tej fali nie obserwujemy wewnętrznego wydłużenia. Można jednak zaobserwować naprzemienność pomiędzy jej korektami, choć w proporcjach odwrotnych niż rząd wyżej.

Przykład 1

Naprzemienność w korekcie Złożonej (P-S-NS).

Wykres 3.4 – XAUUSD 1D. Podwójna Trójka (W) (X) (Y) w fali Minor 2, gdzie (W) Zygzak – (X) Płaska Nieregularna – (Y) Trójkąt; Stopnie komplikacji: P-S-NS

Klasyczny przykład naprzemienności. W fali 2 (Minor 2) wystąpiła korekta kombinowana (Podwójna Trójka) WXY. W której fala (W) (Minuta (W)) to korekta typu Zygzak, fala (X) (Minuta (X)) to korekta typu Płaska Nieregularna, a fala (Y) (Minuta (Y)) to korekta typu Trójkąt Barrierowy. Struktura ta pokazuje naprzemiennność w kolejnych falach korekty złożonej: Zygzak, Płaska, Trójkąt. Można też zauważyć naprzemiennność w komplikacji budowy kolejnych korekt, gdzie najpierw mamy korektę bardzo prostą w konstrukcji (Zygzak), następnie korektę lekko skomplikowaną (Płaska Nieregularna) a na końcu najbardziej skomplikowaną w tym układzie (Trójkąt). Jest to często spotykany wzorec w korektach Kombinowanych P-S-NS, gdzie P - to struktura prosta, S - to struktura Skomplikowana, a NS - to struktura Najbardziej Skomplikowana. Inny często spotykany wzorec to S-P-NS (co pokazano na następnym wykresie). Co ciekawe, nie spotyka się w zasadzie wzorca, który zaczynałby się od struktury NS. Być może struktura NS jest w jakiś sposób „za ciężka” na początek Kombinacji.

Przykład 4

Naprzemiennność w korekcie Złożonej (S-P-NS).

Bitcoin / Dolar · 12g · COINBASE · TradingView

Wykres 3.7 – BTCUSD 12g. Korekta Kombinowana WXY, gdzie W to Płaska Regularna – X to Zygzak – Y to Trójkąt; Komplikacja: S-P-NS

Na koniec naprzemienności w kombinacjach, przykład, w którym widać nie tylko struktury głównych fal korekty, ale też pod-fale tych struktur. W fali (2) (Pośredniej 2) wystąpiła korekta kombinowana (Podwójna Trójkąt) WXY. W której fala W (Minor W) to korekta typu Płaska Regularna (wydłużona), fala X (Minor X) to korekta typu Zygzak, a fala Y (Minor Y) to korekta typu Trójkąt Pędzący. Struktura ta pokazuje naprzemiennność w falach głównych korekty: Płaska, Zygzak, Trójkąt.

Można też zauważyć naprzemiennność w falach niższego rzędu. Zwróć uwagę na falę [ⓑ] (Minuta b) w fali W (Minor W) czyli „[ⓑ] of W”, która podzieliła się jako kombinacja (w)(x)(y), gdzie fala (w) (Minuette w) to Zygzak (obcięty), fala (x) (Minuette x) to Zygzak (wydłużony), a fala (y) (Minuette y) to Płaska Nieregularna.

3.3 Podsumowanie

Zasada naprzemienności nie jest jedną z twardych reguł teorii fal Elliotta, ale należy do najważniejszych wskazówek praktycznych. Jej znaczenie polega na tym, że pomaga analitykowi oczekiwać zmienności tam, gdzie początkujący często szuka powtarzalności. Rynek rzadko buduje sąsiadujące fale w identyczny sposób. Częściej zmienia głębokość korekt, ich czas trwania, złożoność, dynamikę oraz typ struktury.

W impulsach naprzemiennosc najczęściej obserwujemy między falą 2 i falą 4. Jeżeli fala 2 jest głęboka, fala 4 często bywa płytsza. Jeżeli fala 2 ma prostą budowę, fala 4 może przybrać formę bardziej złożoną lub rozciągniętą w czasie. Naprzemiennosc może dotyczyć również zachowania fali B, pojawienia się nowego ekstremum, czasu trwania korekty lub wydłużenia jednej z fal napędzających. W Diagonalnych końcowych zasada ta może być mniej oczywista, ponieważ wszystkie fale mają charakter trójkowy, jednak nadal może ujawniać się przez różnice w głębokości, czasie trwania i wewnętrznej czytelności poszczególnych zygzaków.

W korektach złożonych naprzemiennosc staje się jeszcze ważniejsza. Kombinacje WXY często pokazują zmianę typu struktury: Zygzak, Płaska, Trójkąt albo inne układy tych samych elementów. Równie istotna jest zmiana stopnia komplikacji: od struktury prostej, przez skomplikowaną, po najbardziej skomplikowaną. Dzięki temu korekta przestaje być chaotycznym ruchem bocznym, a zaczyna tworzyć logiczny układ elementów.

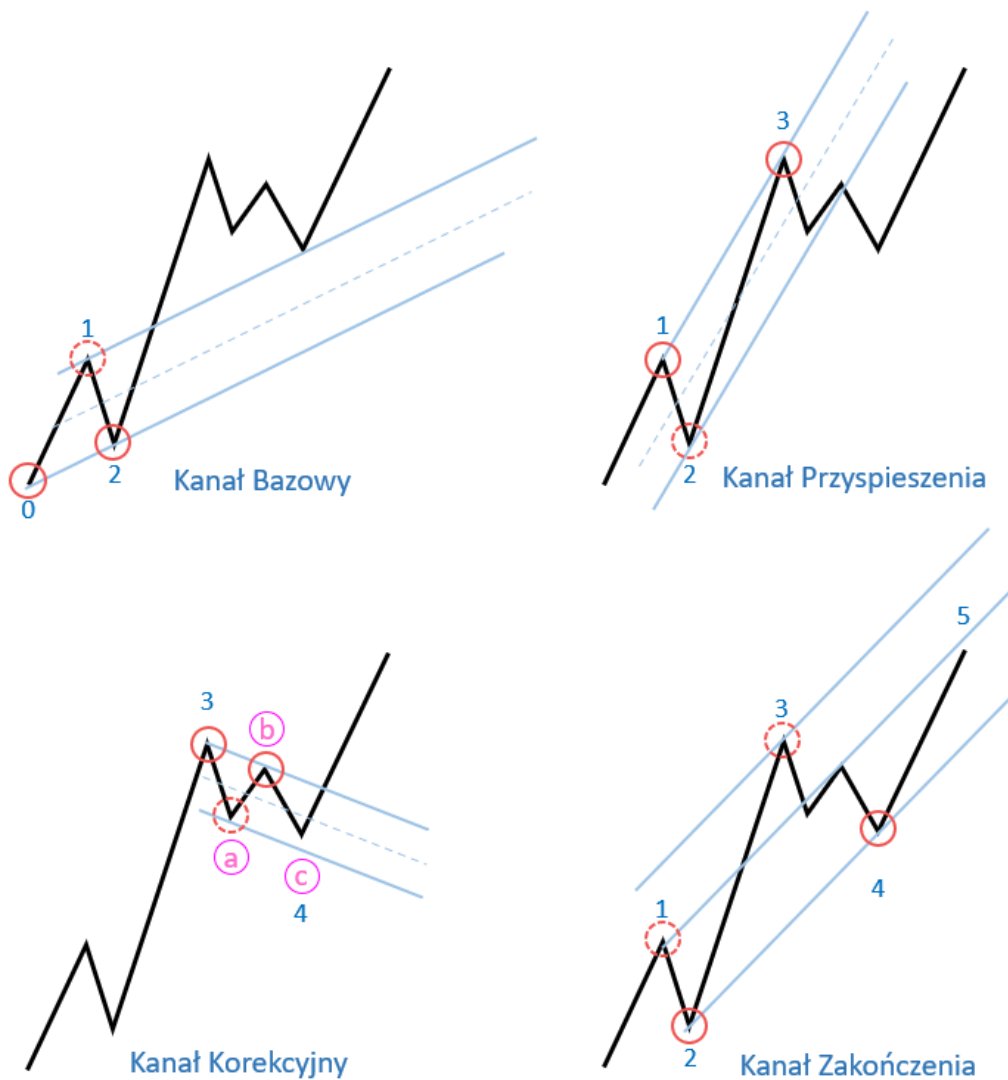
W praktyce zasada naprzemiennosci nie służy do mechanicznego przewidywania rynku. Pomaga raczej zawęzić możliwe scenariusze. Jeśli rozpoznaliśmy już charakter jednej korekty, możemy rozsądniej ocenić, jakiej formy prawdopodobnie nie należy oczekiwać w kolejnej. To zwiększa dyscyplinę oznaczania fal i ogranicza pokusę dopasowywania układu na siłę.

5. Kanały Kennedy'ego jako narzędzie analizy fal Elliotta

Prawidłowa identyfikacja i oznaczanie fal Elliotta stanowi jedno z głównych wyzwań w praktycznym stosowaniu tej metody analizy technicznej. Technika kanałów Kennedy'ego wprowadza obiektywne kryteria, które pomagają w rozpoznawaniu i potwierdzaniu prawidłowości oznaczenia poszczególnych fal. Metoda ta opiera się na obserwacji, że ruchy impulsowe oraz korekcyjne w ramach dominującego trendu mają tendencję do zawierania się w równoległych kanałach cenowych.

5.1 Typy kanałów Kennedy'ego

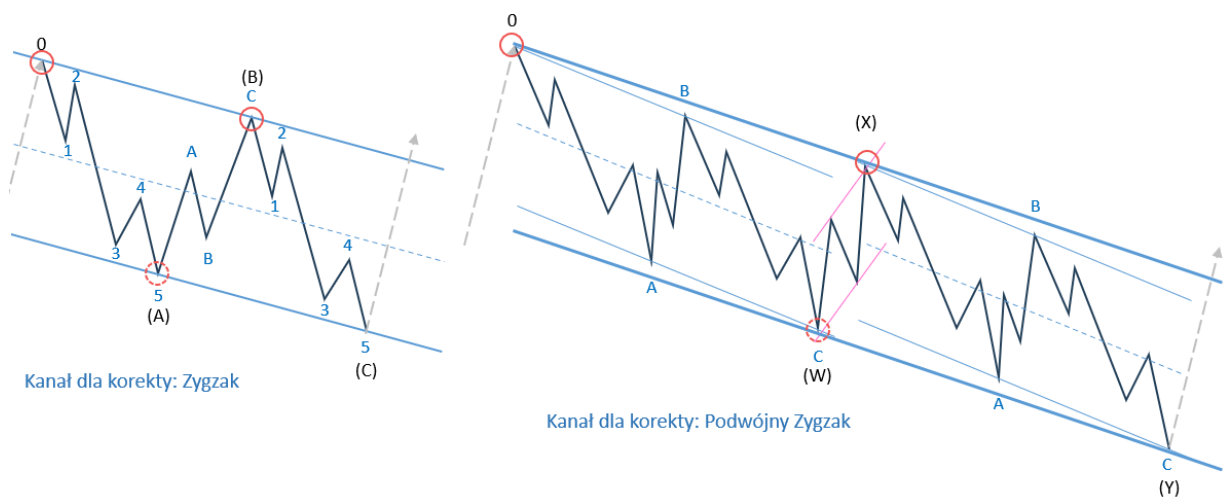
Typy kanałów Kennedy'ego w Impulsie.

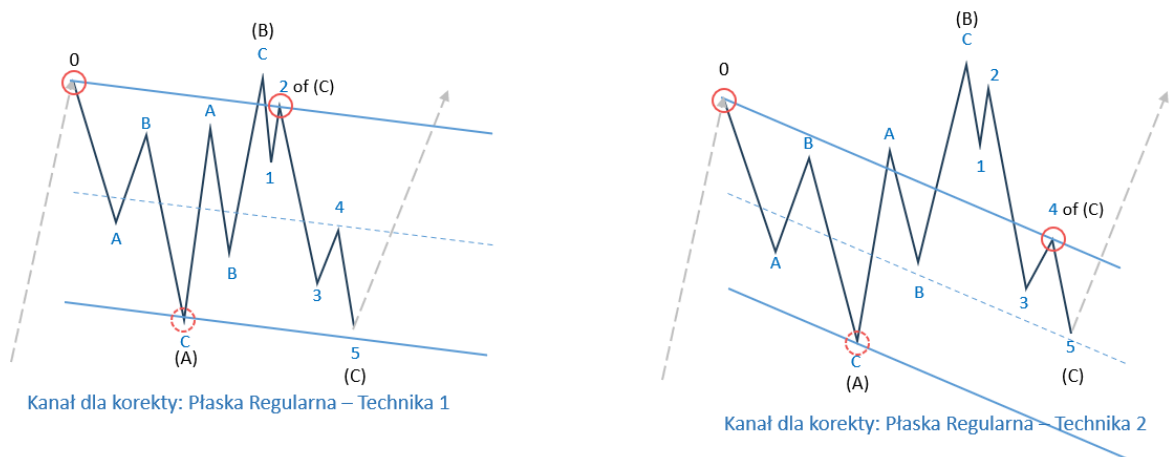
Rysunek 5.1 - Cztery typy kanałów Kennedy'ego dla Impulsu

Warto zwrócić tu uwagę, że kanały: Bazowy, Przyspieszenia i Zakończenia, mają swoje dokładne zasady konstrukcji i opisy. Inaczej jest z kanałem Korekcyjnym (lub Spowolnienia). W zależności od typu korekty kanał ten ma inne zasady konstrukcji i opisy. Fakt ten jest uwzględniony w dalszej części tego rozdziału, gdzie najpierw omówiono kanały Bazowy, Przyspieszenia i Zakończenia, a następnie różne warianty kanału Korekcyjnego.

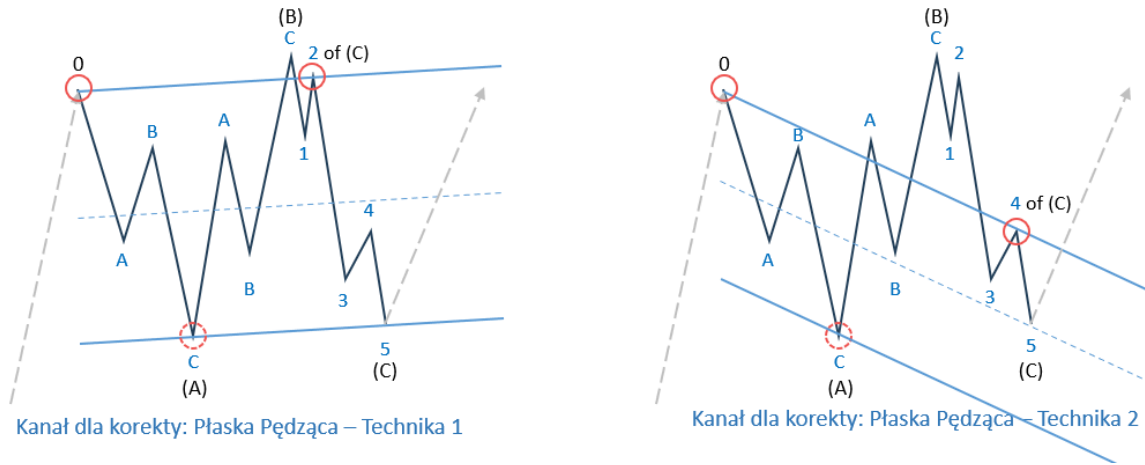
Typy kanałów Kennedy'ego w Korektach.

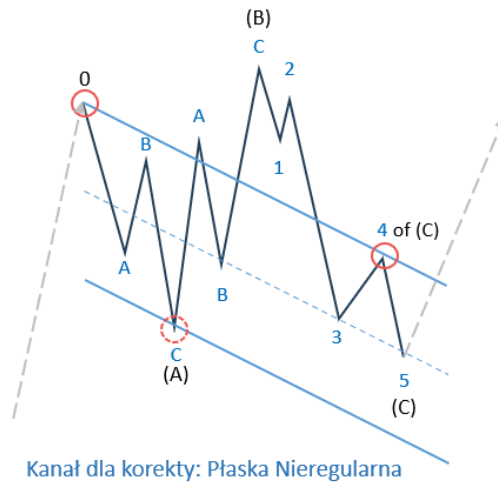
Rysunek 5.2 – Kanały Kennedy'ego dla Zygzaków.

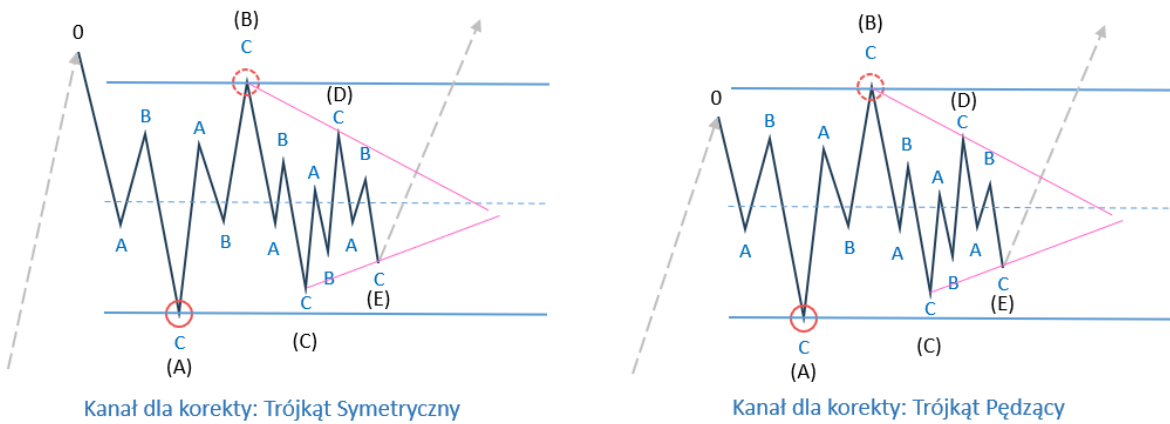
Rysunek 5.3 - Kanały Kennedy'ego dla Płaskich Regularnych.

Rysunek 5.4 - Kanały Kennedy'ego dla Płaskich Pędzących.

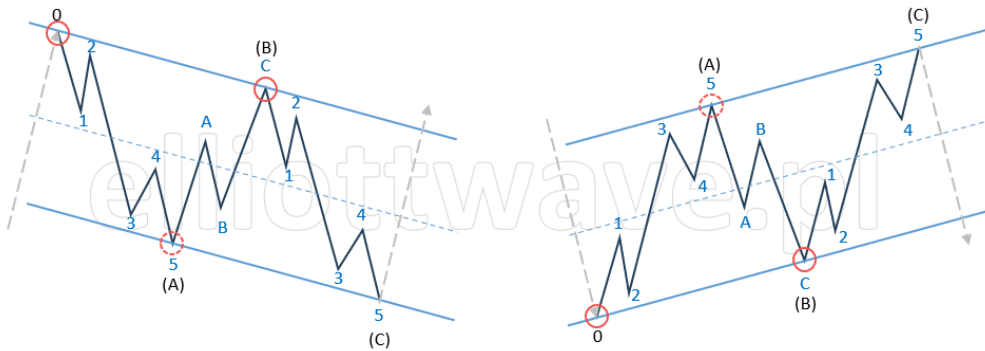
Rysunek 5.5 - Kanały Kennedy'ego dla Płaskiej Nieregularnej.

Rysunek 5.6 - Kanały Kennedy'ego dla Trójkątów.

5.2.3 Kanał Korekcyjny (Spowolnienia)

a. Kanał Korekcyjny dla korekty ZYGZAK

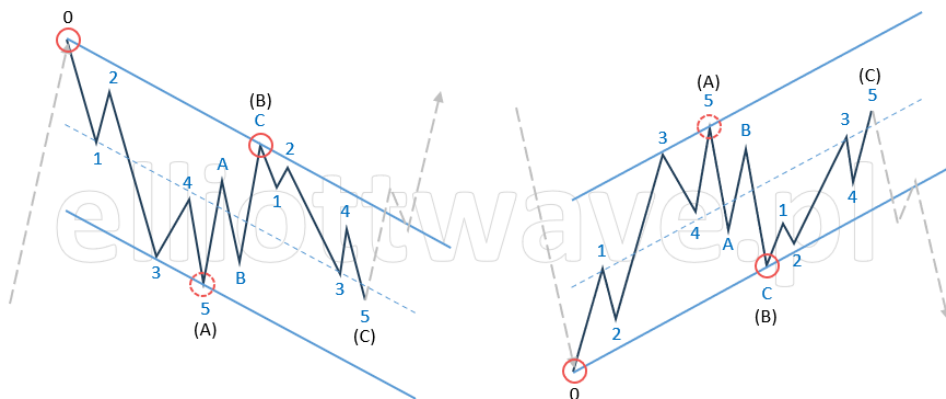
Rysunek 5.9 - Konstrukcja kanału dla Zygzała, rynek Byka i Niedźwiedzia.

Konstrukcja kanału

Linia od początku fali (A) (punkt 0) przez koniec fali (B) oraz równoległa do niej linia przez koniec fali (A).

Zastosowanie praktyczne (rynek byka)

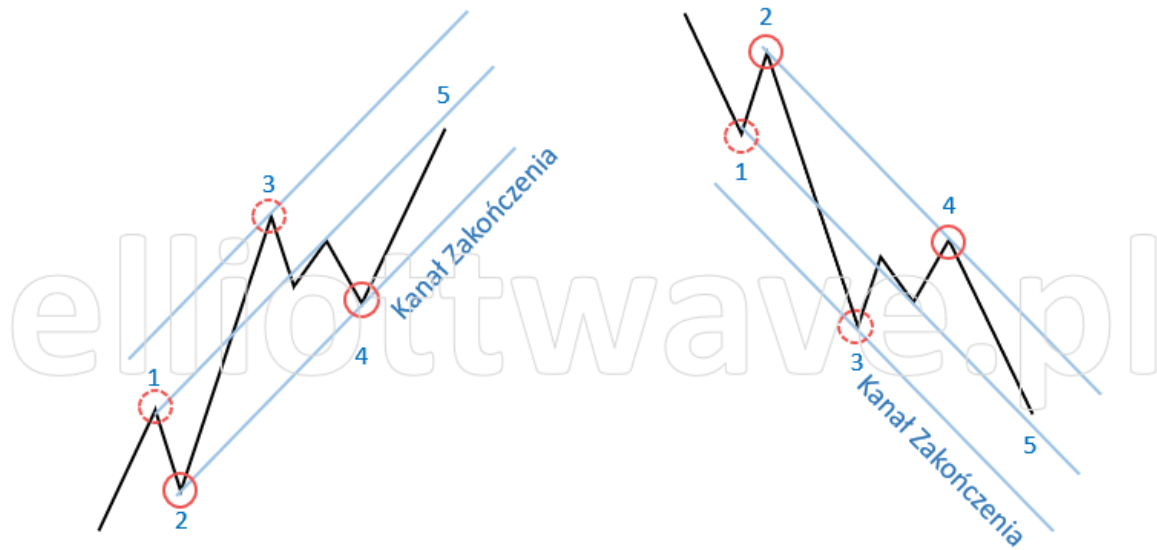
- Fala (C) często kończy się przy dolnej linii kanału (rynek byka)
- W Zygzałku Pojedynczym ABC z narysowanym kanałem, przekroczenie środkowej linii kanału cenowego po zakończeniu formacji jest zazwyczaj sygnałem do rozpoczęcia poszukiwania okazji handlowej.
- Linia środkowa kanału korekcyjnego Zygzała może stanowić istotny poziom reakcji ceny
- Czasami fala (C) może zakończyć się w okolicach środkowej linii kanału
- Kiedy cena w fali (C) zygzała dociera tylko w okolice centralnej linii kanału i odwraca się przechodząc przez górną część kanału, można uznać, że korekta się kończy, dając sygnał do szukania okazji do zajęcia pozycji handlowej.

Rysunek 5.10 – Wersja kanału dla Zygzała z zakończeniem na linii środkowej.

5.2.4 Kanał Zakończenia

Kanał Zakończenia (Ending Channel)

Rysunek 5.11 - Konstrukcja kanału zakończenia, rynek Byka i Niedźwiedzia.

Konstrukcja kanału

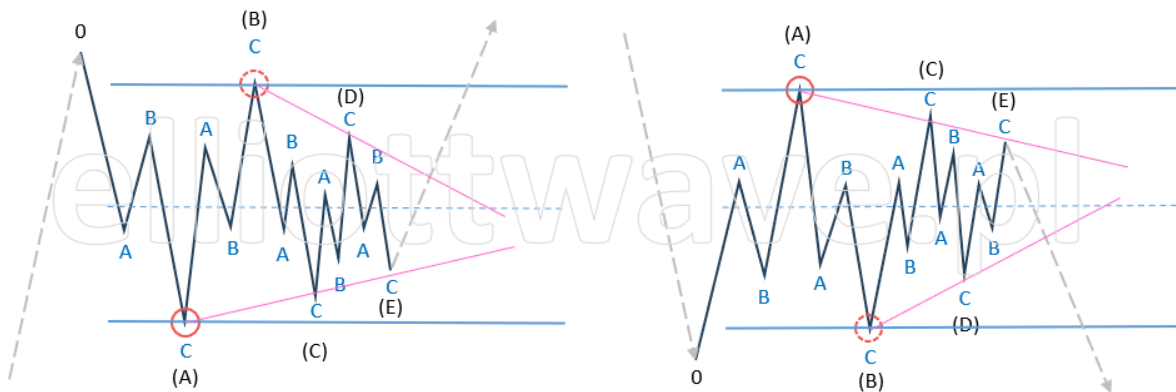
Linia od końca fali 2 przez koniec fali 4 oraz dwie linie równoległe do niej, jedna linia przez koniec fali 1 i druga linia przez koniec fali 3.

Zastosowanie praktyczne (rynek byka)

- Wyznaczenie potencjalnego zasięgu fali 5
- Projekcja zakończenia całej struktury Impulsu
- Określenie przez linię 2-4 poziomów ryzyka dla pozycji handlowych
- W sytuacji, gdy trudne jest rozpoznanie kształtu pod-fal fali 5, podejście ceny do linii równoległej przechodzącej przez koniec fali 1 lub 3, zwłaszcza przy słabnącym pędzie ceny, może pomóc w rozpoznaniu fali w postaci diagonalnej końcowej
- Przebicie górnego ograniczenia kanału (na rynku byka) oraz dolnego (na rynku niedźwiedzia) może sygnalizować wydłużenie fali 5
- Przebicie linii 2-4 w dół (na rynku byka) oraz w górę (na rynku niedźwiedzia) może sygnalizować zakończenie fali 5 oraz całego Impulsu

f. Kanał Korekcyjny dla korekty TRÓJKĄT

Kanały Kennedy'ego zostały opracowane tylko dla części korekt Trójkątnych, a mianowicie dla Trójkątów Zbieżnych do których należą: Trójkąt Symetryczny, Trójkąt Pędzący i Trójkąt Barrierowy. Przy czym należy mieć na względzie fakt, że kanały dla Trójkątów rysowane są inaczej niż dla Zygzaków i Płaskich.

Rysunek 5.18 - Konstrukcja kanału dla Trójkąta, rynek Byka i Niedźwiedzia.

Konstrukcja kanału

Rysowana jest linia pozioma przechodząca przez koniec fali (A) oraz równoległa do niej linia przechodząca przez koniec fali (B)

Uwaga: Linie kanału Kennedy'ego dla Trójkąta to co innego niż „linie tworzące” (linie poprowadzone przez wierzchołki Trójkąta odpowiednio, linia A-C oraz linia B-D)

Zastosowanie praktyczne (rynek byka)

- Fala E często kończy się w okolicy linii środkowej lub między linią środkową a dolną linią kanału (na rynku byka). Jeśli fala (E) Trójkąta przekracza środkową linię kanału, wskazuje to okazję do szukania transakcji
- Przebicie górnej linii kanału (na rynku byka) po zakończeniu Trójkąta jest sygnałem potwierdzenia dla pozycji handlowej zajętej po przekroczeniu linii środkowej kanału

6. Wskaźnik RSI w analizie fal Elliotta

W tym rozdziale zajmiemy się wskaźnikiem RSI wyłącznie z punktu widzenia analizy fal Elliotta. Nie będziemy szczegółowo omawiać jego budowy, klasyfikacji ani wszystkich popularnych sposobów wykorzystania w klasycznej analizie technicznej. Interesuje nas przede wszystkim jedno pytanie: **w jaki sposób RSI może pomóc w oznaczaniu fal i potwierdzaniu struktury widocznej na wykresie ceny?**

To ważne rozróżnienie. RSI bywa często przedstawiany jako samodzielne narzędzie do generowania sygnałów kupna i sprzedaży. W tej książce traktujemy go inaczej. Nie jako system transakcyjny, lecz jako narzędzie pomocnicze, które może wspierać analizę falową, szczególnie przy rozpoznawaniu końców fal korekcyjnych oraz ocenie, czy wybrane fale należą do tego samego stopnia.

Zanim przejdziemy do praktycznych przykładów, warto zapamiętać jedną zasadę: **najważniejsza jest cena**. Wskaźniki są tylko jej przetworzeniem. Mogą pomagać, ale nie powinny zastępować obserwacji wykresu. Im więcej wskaźników dodasz do analizy, tym łatwiej zgubić to, co najważniejsze — sam ruch ceny i strukturę falową.

Dlatego w mojej pracy z falami Elliotta używam RSI tylko w ograniczonym zakresie: do wspierania oznaczeń fal, szukania zgodności między korektami tego samego stopnia oraz potwierdzania potencjalnych miejsc zwrotnych. Właśnie temu praktycznemu zastosowaniu poświęcony jest ten rozdział.

6.1 Co to jest wskaźnik RSI

RSI, czyli Relative Strength Index — Wskaźnik Siły Względnej — to oscylator opracowany przez J. Wellesa Wildera. Jego zadaniem jest mierzenie tempa zmian ceny i pokazywanie, czy dany ruch jest już relatywnie silny, czy zaczyna tracić dynamikę.

W klasycznej analizie technicznej RSI wykorzystuje się najczęściej do oceny, czy rynek znajduje się w strefie wykupienia albo wyprzedania. W analizie

Po kilku próbach dobrania interwału można zauważyć, że warunek ten jest spełniony na interwale 3T, czyli trzytygodniowym. Potencjalna fala 2 dobrze współgra tutaj z ekstremum RSI(8) w okolicy poziomu 35.

Teraz możemy sprawdzić, czy na tym samym interwale istnieje kolejne miejsce, w którym RSI(8) również schodzi w podobną strefę. Jeżeli takie miejsce znajduje się przy późniejszej korekcie, może to być wskazówka, że mamy do czynienia z falą 4 tego samego stopnia.

Wykres 6.3 – EURUSD 3T. Synchronizowanie fal rzędu Głównego, ze wskaźnikiem RSI (8) na poziomie 35.

W ten sposób uzyskujemy dodatkowy argument, że analizowane fale mogą należeć do tego samego stopnia. W tym przykładzie fala ② i potencjalna fala ④ współgrają z podobną strefą RSI(8), co wspiera oznaczenie ich jako fal rzędu Głównego.

Ta technika nie oznacza fal za nas. Pomaga jednak sprawdzić, czy oznaczenie jest logiczne. Jeżeli dwie korekty w impulsie mają podobne miejsce w strukturze i jednocześnie RSI(8) osiąga przy nich zbliżone ekstrema, rośnie prawdopodobieństwo, że są to fale tego samego stopnia.

6.4.6 Przykład dla impulsu spadkowego

Dotychczasowe przykłady dotyczyły głównie impulsu wzrostowego, w którym fale korekcyjne 2 i 4 kończą się często w pobliżu dolnej strefy RSI(8), czyli okolic poziomu 35. W impulsie spadkowym zasada jest analogiczna, ale odwrócona. Ponieważ korekty w trendzie spadkowym są ruchami wzrostowymi, interesuje nas górna strefa RSI(8), czyli okolice poziomu 65.

Wykres 6.9 – SPX 4g. Przykład synchronizacji wykresu ceny z wykresem wskaźnika RSI (8) dla fal rzędu Minuta w Impulsie spadkowym.

Na wykresie analizujemy impuls spadkowy w fali Minor C w Pośredniej (2). Najpierw szukamy takiego interwału czasowego, na którym potencjalna fala korekcyjna rzędu Minuta ⁱⁱ osiąga na RSI(8) poziom zbliżony do 65. W tym przypadku, po krótkiej serii prób, pasujący obraz wskaźnika otrzymujemy na interwale 4h.

Następnie sprawdzamy, która z fal na wykresie ceny również odpowiada temu ekstremum RSI(8). Jeżeli korekta na wykresie ceny kończy się w

Przykład zastosowania RSI (8) w Potrójnym Zygzaku.

W potrójnym zygzaku RSI(8) może pomóc w obserwowaniu kolejnych punktów zwrotnych, zwłaszcza wtedy, gdy fale X oraz końcowe odcinki poszczególnych zygzaków tworzą na wskaźniku podobne ekstrema. Jeżeli kolejna fala dochodzi do strefy, w której wcześniej RSI(8) reagował, może to być dodatkowa wskazówka, że analizowana część struktury zbliża się do zakończenia.

Wykres 6.10 – USDCHF 1D. Przykład synchronizacji wykresu ceny z wykresem wskaźnika RSI (8) dla fal rzędu Minor w Potrójnym Zygzaku.

Warto jednak pamiętać, że w strukturach złożonych pojedyncze wskazanie RSI ma mniejszą wartość niż w prostym impulsie. Im bardziej skomplikowany układ, tym większe znaczenie ma połączenie wskaźnika z klasyczną analizą struktury, proporcjami Fibonacciego, naprzemiennością, dywergencjami oraz kontekstem wyższego stopnia.

7. Wskaźnik MACD w analizie fal Elliotta

W tym rozdziale zajmiemy się wskaźnikiem MACD wyłącznie z punktu widzenia analizy fal Elliotta. Nie będziemy szczegółowo omawiać wszystkich klasycznych zastosowań tego wskaźnika, jego pełnej klasyfikacji ani wykorzystywać go jako samodzielnego systemu generowania sygnałów kupna i sprzedaży.

Interesuje nas przede wszystkim jedno pytanie: **w jaki sposób MACD może pomóc w oznaczaniu fal i potwierdzaniu struktury widocznej na wykresie ceny?**

To ważne, ponieważ MACD jest jednym z bardziej użytecznych wskaźników przy pracy z falami Elliotta. Może pomagać w identyfikacji fali trzeciej, obserwowaniu korekty w fali czwartej, rozpoznawaniu słabnięcia momentum w fali piątej oraz zauważaniu dywergencji przy końcach impulsów i korekt. W odpowiednim kontekście potrafi więc dostarczyć cennych informacji o dynamice ruchu.

Trzeba jednak od razu podkreślić, że MACD nie zastępuje analizy ceny. Wskaźnik jest tylko przetworzeniem danych cenowych, dlatego powinien być używany jako narzędzie pomocnicze, a nie jako główne źródło decyzji analitycznej. Najważniejsza pozostaje struktura falowa widoczna na wykresie.

W mojej pracy z falami Elliotta wykorzystuję MACD głównie do potwierdzania oznaczeń fal, oceny momentum, szukania dywergencji oraz sprawdzania, czy zachowanie wskaźnika jest zgodne z przyjętym scenariuszem falowym. Właśnie temu praktycznemu zastosowaniu poświęcony jest ten rozdział.

Przykład 1.

Wykres 7.2 – EURUSD 1T. Zasada wyznaczania szczytu fali trzeciej Impulsu, za pomocą wskaźnika MACD 5/34/5.

Na wykresie analizujemy koniec fali Głównej ③ w ramach fali Cykl V. Aby wskaźnik MACD 5/34/5 prawidłowo współgrał z analizowaną strukturą, należy dobrać taki interwał, aby od początku impulsu w fali Cykl V do oczekiwanego szczytu fali Głównej ③ mieściło się około 20–50 świec. W tym przykładzie warunek ten spełnia interwał 1M.

Przy takim ustawieniu MACD powinien pokazać swoje maksimum w pobliżu końcowej fazy fali ③. Bardzo często ekstremum wskaźnika nie wypada jednak dokładnie na szczycie analizowanej fali trzeciej, lecz nieco wcześniej — na jednym z wierzchołków niższego stopnia. Wynika to z faktu, że MACD jest wskaźnikiem pochodnym wobec ceny i reaguje na zmianę momentum, a nie na sam punkt zwrotny ceny.

Dlatego właściwy szczyt fali ③ może powstać już wtedy, gdy MACD zaczyna opadać, a histogram przechodzi w obszar ujemny. W analizowanym

przykładzie ekstremum wskaźnika wskazuje raczej na koniec trzeciej fali niższego stopnia, czyli fali (3) of ③, niż na sam szczyt fali ③. To bardzo ważna obserwacja: **szczyt fali nie musi pokrywać się ze szczytem wskaźnika.**

Ustalono eksperymentalnie, że identyfikacja szczytu fali trzeciej, wymaga właściwego zsynchronizowania wykresu ceny z wykresem wskaźnika.

Optymalna liczba świeczek od początku impulsu do oczekiwanego szczytu fali trzeciej powinna mieścić się w przedziale od 20 do 50.

Kluczowe znaczenie ma więc synchronizacja wykresu ceny z wykresem MACD. Jeżeli interwał jest zbyt niski, struktura zostanie nadmiernie rozciągnięta w czasie, a wskaźnik może dawać zbyt wiele fałszywych sygnałów. Jeżeli interwał jest zbyt wysoki, MACD może wygładzić ruch tak mocno, że przestanie dobrze pokazywać dynamikę analizowanej fali. Dlatego dla identyfikacji fali trzeciej w tej metodzie przyjmujemy orientacyjny zakres **20–50 świec od początku impulsu do oczekiwanego szczytu fali 3.**

Ważne jest również, że opisany schemat najlepiej sprawdza się w najczęściej spotykanych impulsach, czyli w impulsie zwykłym albo w impulsie z wydłużoną falą trzecią. Jeżeli wydłużeniu ulega fala piąta, co zdarza się na przykład na rynkach kryptowalutowych lub towarowych, ekstremalny odczyt MACD może pojawić się dopiero w fali piątej. Wtedy interpretacja wskaźnika musi być dostosowana do rzeczywistej struktury wykresu ceny.

Przykład 4.

Wracając do analizowanego przykładu: po zakończeniu fali Głównej ③ przechodzimy z interwału miesięcznego na taki, który pozwala uzyskać około 100–140 świec od początku impulsu Cykl V do końca fali Głównej ③. W tym przypadku warunek ten spełnia interwał 2T, czyli dwutygodniowy.

Minimalnym warunkiem, który pozwala uznać, że fala czwarta osiągnęła wymagany zakres korekty, jest przejście linii MACD przez linię zero.

Na rynku wzrostowym będzie to zwykle zejście linii MACD poniżej zera. Nie jest to jeszcze ostateczne potwierdzenie zakończenia korekty, ale ważna informacja, że fala czwarta wykonała minimalną pracę.

Silniejszym potwierdzeniem jest ponowne przejście linii MACD przez linię zero w przeciwnym kierunku, czyli powrót wskaźnika zgodnie z kierunkiem rozwijającego się impulsu.

Wykres 7.5 – EURUSD 2T. Przykład wyznaczania końca fali Głównej ④ Impulsu wzrostowego, za pomocą wskaźnika MACD 5/34/5.

Taki pomiar nie oznacza jeszcze, że fala piąta musi zakończyć się dokładnie w wyznaczonym obszarze. Jest to raczej pierwsza strefa obserwacji.

Teraz uważaj.

Następnie należy obserwować rozwój pod-fal wewnątrz fali piątej. Dla tej mniejszej struktury można ponownie zastosować MACD 5/34/5, tak jak wcześniej dla impulsu wyższego stopnia.

Oznacza to, że wewnątrz fali 5 szukamy kolejno: obszaru fali trzeciej niższego stopnia, korekty w fali czwartej niższego stopnia oraz końcowej fazy fali piątej niższego stopnia.

Dopiero reakcja ceny, kompletność struktury wewnętrznej fali 5, zachowanie kanałów oraz wskazania MACD – na tym poziomie - mogą pomóc ocenić, czy rynek rzeczywiście zbliża się do końca całego impulsu.

Wykres 7.10 – XAUUSD 12g. Przykład dokładniejszego wyznaczania końca fali piątej, za pomocą wskaźnika MACD 5/34/5 użytego do pod-fal fali Minor 5.

W praktyce końcowa fala piąta wymaga szczególnej ostrożności. Często pojawiają się wtedy dywergencje między ceną a MACD, słabnięcie siły ruchu, reakcje przy liniach kanału oraz zbieżność kilku projekcji

7.5 Podsumowanie MACD w analizie fal Elliotta

MACD jest jednym z najbardziej użytecznych wskaźników wspierających analizę fal Elliotta, ale tylko wtedy, gdy jest stosowany jako narzędzie pomocnicze. Nie zastępuje oznaczania fal, nie zwalnia z analizy struktury ceny i nie powinien być traktowany jako samodzielny system generowania sygnałów. Jego wartość polega na tym, że pomaga ocenić siłę ruchu ceny, moment osłabienia impulsu, zachowanie korekt oraz zgodność wskaźnika z przyjętym scenariuszem falowym. W analizie falowej szczególne znaczenie mają dwa ustawienia MACD.

Ustawienie klasyczne 12/26/9 daje szerszy, bardziej wygładzony obraz rynku. Pomaga rozpoznawać typowe zachowania impulsu: silny odczyt w fali trzeciej, powrót wskaźnika w okolice linii zero w fali czwartej oraz możliwą dywergencję w fali piątej. Może być również użyteczne w korektach, zwłaszcza wtedy, gdy dywergencja między ceną a MACD pojawia się przy końcu fali C. W trójkątach MACD często spłaszcza się w pobliżu linii zero, co może stanowić dodatkowe potwierdzenie bocznego, korekcyjnego charakteru struktury.

Ustawienie MACD 5/34/5 jest bardziej wyspecjalizowane i lepiej nadaje się do precyzyjnej pracy ze strukturą falową. Jego główne zastosowania to identyfikacja obszaru fali trzeciej, ocena minimalnego zakresu fali czwartej oraz poszukiwanie końcowej fazy fali piątej. W tym podejściu szczególnie ważne jest dobranie odpowiedniego interwału czasowego, tak aby wykres ceny i wykres wskaźnika były ze sobą zsynchronizowane. Bez tego MACD może mierzyć falę innego stopnia niż ta, którą rzeczywiście analizujemy.

Najważniejszy wniosek jest prosty: MACD nie mówi, jaką strukturę buduje rynek. Może jednak bardzo dobrze pomóc sprawdzić, czy oznaczenie fal jest logiczne. Największą wartość ma wtedy, gdy jego wskazania są zgodne z układem ceny, proporcjami Fibonacciego, kanałami, dywergencjami i kontekstem wyższego stopnia. W takim zastosowaniu MACD staje się nie „wyrocznią”, ale bardzo praktycznym narzędziem kontroli jakości analizy falowej.

8. Narzędzia pomocnicze

W poprzednich rozdziałach omówiliśmy narzędzia, które bezpośrednio wspierają prognozowanie i oznaczanie fal: Fibonacciego, statystyki proporcji, naprzemiennność, kanały Elliotta, kanały Kennedy'ego, RSI oraz MACD. Każde z nich pomaga spojrzeć na strukturę rynku z nieco innej strony.

W tym rozdziale zajmiemy się narzędziami pomocniczymi: liniami trendu, dywergencjami oraz świecami i formacjami świecowymi. Ich rola jest nieco inna. Nie służą one do samodzielnego wyznaczania struktury falowej, lecz do potwierdzania tego, co wcześniej wynika z analizy ceny, proporcji, kanałów i zachowania wskaźników.

W analizie fal Elliotta każda fala — a także każda ważniejsza pod-fala — może być traktowana jako osobny lokalny trend. Zakończenie jednej fali często oznacza początek kolejnej. Dlatego umiejętność rozpoznawania momentów, w których rynek traci dotychczasową dynamikę, przełamuje linię trendu albo pokazuje reakcję ceny w ważnej strefie, jest bardzo przydatna przy praktycznym oznaczaniu fal.

Pierwszym narzędziem omówionym w tym rozdziale będą linie trendu. Pomagają one porządkować ruch ceny i oceniać, czy dotychczasowy trend lokalny nadal trwa, czy też zaczyna być naruszany. W kontekście fal Elliotta szczególnie ważne jest to, że przełamanie odpowiednio poprowadzonej linii trendu może dostarczyć dodatkowej wskazówki, że dana fala dobiega końca.

Drugim narzędziem będą dywergencje między ceną a wskaźnikami, takimi jak RSI lub MACD. Dywergencje pokazują sytuacje, w których cena tworzy nowe ekstremum, ale momentum nie potwierdza już siły tego ruchu. W analizie falowej jest to szczególnie przydatne przy końcach fal piątych, fal C oraz w miejscach, w których rynek może przechodzić z impulsu do korekty albo z korekty do kolejnego impulsu.

Trzecim elementem będą świece i formacje świecowe. Nie traktujemy ich tutaj jako samodzielnego systemu transakcyjnego, lecz jako sposób obserwacji reakcji ceny w konkretnym miejscu wykresu. Świeca odwrócenia, formacja kontynuacji albo silna świeca kierunkowa ma największe znaczenie wtedy, gdy pojawia się w logicznej strefie falowej: przy klastrze Fibonacciego, linii kanału, dywergencji albo w pobliżu oczekiwanego końca fali.

Najważniejsza zasada tego rozdziału jest prosta: narzędzia pomocnicze nie zastępują analizy falowej. Ich zadaniem jest zwiększenie jakości interpretacji. Jeżeli struktura falowa, proporcje, kanały, dywergencje, linie trendu i zachowanie świec zaczynają wskazywać ten sam obszar, scenariusz staje się bardziej wiarygodny. Jeżeli natomiast pojedyncze narzędzie pokazuje sygnał sprzeczny z całą strukturą, należy traktować go ostrożnie.

